

BRAĆ SIĘ (234) *vb impf*

się (166), się (68).

a jasne; w formach *praes o* oraz *e jasne*.

inf brać się (37). ◇ *praes 1 sg* biorę się (3) *CzechEp*, *KochMarsz*, *Calep*, biorę się *Mącz* (3). ◇ *2 sg* bierzesz się (12). ◇ *3 sg* bierze się (70) [w tym *CzechRozm* 28, 83v, *SkarJedn* 49, *SkarŻyw* 320, *CzechEp* 156, 211, 242, 267, *GórnTroas* 41, *LatHar* 118, 690 *marg*, *WysKaz* 40 może *impers praes od BRAĆ*]. ◇ *1 pl* bierzemy się (1) *RejPos*. ◇ *2 pl* bierzecie się (2). ◇ *3 pl* biorą się (13), bierzą się (4) *GlabGad* (2), *GliczKsiąż*, *Mącz*. ◇ *praet 1 sg m* -m się brał (2). ◇ *2 sg m* brałeś się (1). ◇ *3 sg m* brał się (26). *f* brała się (2). *n* brało się (2) [w tym *JanNkar* B2 może *impers praet od BRAĆ*] ◇ *3 pl m* pers brali się (10). *subst* brały się (1). ◇ *fut 3 sg m* będzie się brał (1). ◇ *1 pl m* pers będziem się brać (1). ◇ *3 pl m* pers będą się brać (1) *SarnStat*, brać się będą (1) *RejPos*. ◇ *imp 2 sg* bierz się (10), bierzy się (1) *BierEz*. ◇ *3 sg* niech(aj) się bierze (3). ◇ *1 pl* bierzmy się (1). ◇ *2 pl* bierzcie się (3). ◇ *3 pl* niech się biorą (1). ◇ *con 3 sg m* by się brał (9). *n* by się brało (1). ◇ *3 pl m* pers by się brali, braliby się (4). *subst* by się brały (1). ◇ *part praes act* biorąc się (7).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Iść, jechać, zdążyć, udawać się; wyruszać, wyprawiać się, gotować się do drogi; se capessere, se recipere Mącz; vadere Vulg (131)* : pies [...] Gdy zawołałz tedy przyidzie/ Nie bierze łie nigdziey indzie. *BierEz* C4; *OpecŻyw* 99 [2 r.]; *RejFig* A6; *Mącz* 35c; *BielSpr* 17v, 20v.

brać się dokąd (2): *OpecŻyw* 71; Skąd idziełz? á dokąd łie bierzełz [unde venis et quo vadis]? *Leop Gen* 16/8.

brać się odkąd (1): [Solon] do Egiptu łzedł, potym łie kroła Lidowłkiego przydzierzawał, od tąd potim brał łie do Siciliey *BielŻyw* 5.

brać się skąd (2): y thy stąd do Krákowcá ná Mięłopuły fye bierzełz *OrzQuin* Aa5; *Prot* B3v.

brać się do kogo, do czego (35): *BierEz* A2, Q3v; by iego wybránij w tey nędzy tu nietrwali/ ale by łie do oytczyzny niebiełkié brali *OpecŻyw* 49, 86; Potim iechał [Likurgus] do kołcioła delphow [...] w tim łie łepak do Krety brał, á tamże aż do łwey łmierci trwał. *BielŻyw* 28, 5; *GliczKsiąż* M6; POłeł łie brał do Rzymá/ ieden z nim chciał iechać *RejFig* A3v; *RejZwierc* 113; roziecháli łie z Wormácyey á do Rátymbony łie bráli *BielKron* 225, 182, 219v; Recipio me domum, Bierzę łię/ álbo/ ydę do domu. *Mącz* 36a, 35c; *OrzQuin* Aa5; *HistRzym* 9, 9v; y iákoś powinien wdzięcznie przyiáć ták zacnego gołciá/ ktory [...] zówždy łie bierze do ciebie á do przybytku łercá twoiego. *RejPos* 3v; tę nędzną á błędną drogę ich/ ktorą łie oni niebożátká cífną á biorą do tego Pána łwego *RejPos* 184, 182, 183, 183v [2 r.], 237, 241v (9); iż łie pułzczałz ná to záłtydłe á głęboke morze łwiátá tego burzliwego/ á bierzełz łie do portu łwoiego *RejZwierc* 127v, 136; *BielSpr* 5v; Potym ten Gáiná/ iáwnym zdraycá zołtał: y rebeliá vczynił/ y zwoyłkiem wielkim do Konftántynopola łię brał. *SkarŻyw* 88; *OrzJan* 5, 89; *SarnStat* 447.

brać się od kogo (4): *ForCnR* D2; Rádował łye włlytek Egipt gdy łye od nich bráli *LubPs* Yv; *HistLan* C4; NAłz dobry doktór łpác łię od nas bierze *KochFr* 33.

brać się z czego: precz łie z domu bierze *BierEz* C4.

brać się ku komu, ku czemu (13): Potym fie Alexander ku czirwonemu morzu brał *BielŻyw* 162; *RejKup* D, o7v; niepytáicie się cobyście iedli abo co byście pili/ i ku gorze się niebierzcie (*marg*) niech się wafz wmyśl i tam i fam niechfieie abo nie udáváicie się na wyfokie myfli (–) *MurzNT Luc* 12/29; bo dármo przyfzedł ná fwiát/ á bierze się ku ciemnofciam [*bibl Eccle* 6/4 *Frustra enim venit et pergít ad tenebras*; *Wuj Abowiem prozno przyszedł i idzie do ciemności*] *BielKron* 80v, 152; *Prot* B3v; Bywáią theż w moczu iákoby mgły nieiákie/ á ty iefli fye też ku dnu biorą/ dobre známię. *SienLek* 25v, 26; *RejPos* 291v; *ArtKanc* R19v; *GórnTroas* 29; Naprzod przyiechálifmy morzem do Páryżá Od Málty. Tám wysiadfzy ná ląd, náieflifmy Sobie koni, biorąc się ziemią ku Angliey. *CiekPotr* 71.

brać się na co (12): *BierEz* K4; Gdy się iednego czału Dyogenes będąc iuz fstarim brał na igrę którą Olimpiacum zwano, tam od zimnicze był na drodze morzon *BielŻyw* 77; *RejKup* e4v; *GliczKsiqz* M6; kfiążętá Perfkie pobiwfzy Magos pány/ ktorzy się bráli ná krolestwo Egipskie/ rádzili około wybieránia krolá *BielKron* 116, 242v, 255; *OrzQuin* Aa5; *CiekPotr* 49. Cf »brać się na drogę«.

brać się pod co: PRáktikarz mu nie rádził/ by się pod miáłto brał/ [...] A ten ciągnął ku bronam *RejZwierz* 37v.

brać się w co (3): Syn Boży wieczyfłty/ brał się w żywot czyfłty *ArtKanc* A11v. Cf »brać się w drogę«.

brać się za kim (4): wziáwfyz kofz zá mną się bierzj *BierEz* C; *RejPos* 237, 293v; Głos iego ftyfząc my owce/ bierzmy się zá nim mocnie [...] On vliczká iefł fam práwa/ tym ktorzy go náśláduią. *ArtKanc* L3v.

Zwroty: »brać się precz« [*szyk zmienny*] = *odchodzić, gotować się do odejścia* (8): *BierEz* C4, G4; *ForCnR* D2; *RejKup* n3; *Vasa colligere, Rumowác*/ brác się precz/ chceć yndzie wyciągnąć. *Mącz* 476a; Coż miłe Kfiázkzi záfł się precz bierzecie/ A ná wfze ftrony fnađz się roznieść chcecie *RejZwierc* B4v; *ArtKanc* G14; SIny mroz ku nam kroczy/ á życziliwe Láto Precz się bierze *RybGęfli* B4.

»brać się w (na) drogę« [*szyk zmienny*] (5): *Mącz* 510b; *RejPos* 311; ná ofátiecznym fzczeblu fwoim fthoifz/ iedno cie zepchnąć/ á bierzefł się ná dáleką drogę. (*marg*) Kto iedzie ná dáleką drogę przepátruie rzeczy fwoie. (–) *RejZwierc* 131v; Brác się w drogę. Parare se itineri. *Calag* 450a; A kiedy się brał w drogę/ y z bydłem się rufzył/ [...] Poczufy niebożętá fwe ftađo znáioime *KlonWor* 23.

»wzgorę się brác«: Sławá twoiá/ Rádziwile/ niech się wzgorę bierze. *SkarJedn ktv*.

Szereg: »brać się, (i, a) gotować się« (3): *RejPos* 291; *RejZwierc* 136; Wiernymci śmierć nie wáđzi/ bo k rádości prowadzi/ ten co ftale trwa w wierze/ pilnie się ku niey bierze/ z ochotą się k niey gothuie *ArtKanc* R19v.

a. *Zmierzac, zwracac się, kierowac się, sklaniac się ku czemu* (10) :

brać się do czego (7): *GliczKsiqz* O2v; gdyć fye przyda/ w opifánium tych lékarftw/ iz naydziefz imię ziołowi ktorého nieznaflz/ miey ná bączności pierwfzą literę onego imienia/ bierz fye z nim/ do wkázaczá/ ktorého porzádek iefł podług obiecádlá *SienLek* 196, X; *RejZwierc* 122v; Kiedyby łákomy człowiek do tego tylko kréfu się brał/ áby się miał dobrze *KochWr* 31, 25; Opuściwfzy buyną myśl/ bierz się do dobrego. *GrabowSet* D4v.

brać się ku czemu (2): *Scopus metaphorice, Koniec á cěl ku któremu się kto bierze y skłánia/ przedfiewzięcie wmyfłu.* *Mącz* 373d; *CzechRozm* 237v.

brać się na co: ábyfmy fię tego dnia do żadnego grzechu nie fklonili/ ále zázwdy ná wykonanie świętey fprawiedliwości twoiey/ niech fię náfze rozmowy biorą/ niech fię też myfli y fprawy obracią. *LatHar* 18.

b. Pochodzić, poczynać się (11) :

brać się skąd (8): ZKąd fię biorą flyny w człowiecze Odpo.[wiedź] Pochodzą z poczenia płucz *GlabGad* C5v; Z czego fię czo poczyna z tego też y farbę na fię bierze, ale mięso wątrobné zkąd fię krew bierze, iefth czyrwone, przeto y krew iefł takowa. *GlabGad* E5, D4; *MiechGlab nlb* 12; *Mącz* 503a [2 r.]; *OrzQuin* Y3v *marg*; O rożnych też mieyfcách duż ludzkich ftąd fię wiadomość bierze *SkarKaz* 119a.

brać się z czego (2) : *Oczko* 8; one ftoki/ Z których tám krzywe biorą fię potoki *KlonFlis* C3v.

brać się w czym: która to wodá iz w ziemnych meatach fye bierze/ oczy pokázuią lámé. *Oczko* 7.

c. impers. Zbiera się, poczyna się, zbliża się (5) :

bierze się ku czemu (2): *OpecŻyw* 167; Bierze fię ku nocy/ Poczyna fię zmierśkáć. *Mącz* 28d.

bierze się na co (3): *Utinam aliquando dolor Pop[uli] Rom[ani] pariat, quod iam diu parturit, Aby tego dokazał ná co fię dawno bierze/ álbo áby fię to ftáło ná co fię dawno zbiera. Mącz* 278c. *Cf Zwrot*.

Zwrot: »[komu] na śmierć się bierze« (2): Bóg żegnay *Adrianie*: niepomożą żioła/ Komu fię ná śmierć bierze *KochFr* 73; *KuczbKat* 215.

d. praw. Udawać się, uciekać się do wyższej instancji; powoływać się na co, na kogo, odwoływać się do kogo, czego; apelować; recipere se JanStat (21) :

brać się do kogo, do czego (10): (*did*) Czart zakłada *Pamietne* yż fię do tych biorą czo ym fluzili (—) *Ia kłade Pamietne Panie* [...] *Kedy dotych Apeliuą Ktorem* lepiey za fluguyą *RejKup* z8, z4v [2 r.], dd3. *Cf* »brać się do akt, do ksiąg«, »brać się do sędziego«.

brać się na kogo, na co (8): *OBroná* tego v kogo fye imą koniá [...] tá iefł: álbo powie izem to kupił/ izé mi dárowáno/ izem pożyczyl. A ták fye ná *Iłtca* będzie brał *GroicPorz* ee; A Kto fię bierze ná iáką *Exceptiá*/ álbo wyięcie od práwá: y chce dowodzić fwoią állegácią z *Munimentów*/ á nie dowiedzie: tedy tym co chciał wygráć/ tymże tráci. *SarnStat* 764; práwá ná onę rolą álbo łękę álbo imięnié/ o które iefł pozwan/ żadného nie vkázuiąc w *fładzie*/ áni kłádac/ ábo fię ná nie niebiorąc *SarnStat* 1164, 613. *Cf* »brać się na księgi«, »brać się na kwity«.

Zwroty: »brać się do akt, do ksiąg, na księgi, ad corrigendum cum actis« [*szyk zmienny*] (5): *Agdzieby* pozwany brał fobie ad *munimeⁿta* tedy ma powiedziecz na iakie *munimeⁿta* bierze, a fład abo ftorych act tedy mv niemoze dáno dluzey bycz iedno na roki bliífé onych *Xiąg* do których fię bierze *ComCrac* 19v, 19v, 22; którego tákiego dofyc vczynienia y kwitowania będzie winien dowieźdź ná przyfzłych *Rocéch*/ y temiż *Aktámi* do których fię bierze [*ex eisdem Actis, ad quae se receperit JanStat* 441]/ pod vtráceniem rzeczy. *SarnStat* 698; AD CORRIGENDVM CVM ACTIS, Et amiffa incendio *Munimenta*, téz fię ftrony biorą. *SarnStat* 1286.

»brać się na kwity« (2): Ná pirwfy rok da fię zdác [...] *Drugi rok pro maiori*/ á niemoczą trzeći/ *Czwarty ád munimenta* áz čás precz wyleći. A chociay więc przypádnie czáfem rok zázwity/ *Ali pan moy* do ftá mil bierze fię ná kwity. *RejWiz* 123v; *RejZwierz* 101.

»brać się ad munimenta«: Kto się bierze *ad Munimenta* a nie dowiedzie, traci sprawę. *SarnStat* 764.

»brać się do (wyższego) sędziego« (3): থাকowy może się brać do wyższego Sędziego/ y niema mu to być broniono wedle Prawa. *GroicPorz* cc3; *RejPos* 178; *SarnStat* 789.

»wstecz brać się« = *powoływać się na fakt załatwienia sprawy już dawniej*: GDy będzie wątpliwość o rzeczy oładzoney y będą się włtecz brać do Sędziego: który jeśli będzie pamiętał iako okazał/ wnet powiedzieć albo do iutra odłożyć będzie powinien. *SarnStat* 789.

W przeni (2) :

brać się do kogo (2): kiedym się do niego [*Boga*] brał/ przyjął mię. *LatHar* 561. Cf *Szereg*.

Szereg: »brać się a uciekać [*do kogo*]«: a kędy się do niego y do świętego miełzkania iego s fercy a z myśłami śwemi wtawicznie w káždych przygodach swoich brać a vciekać mieli *RejPos* 275.

2. *Chcieć czego, kusić się o co, dążyć do czego, starać się; przedsiębrać, sposobić, gotować się do czego; aspirare, consectari, contendere, intendere, meditari, struere, velle* *Mącz* (55) : Minus dixi quam volui de te, Mniemem [!] mówił o tobie/ niżlim się brał. *Mącz* 222d, 408d.

brać się do czego (6): *RejFig* Ddv; *RejPos* 43; *RejPosWiecz*³ 99v; Boć y fercem abo myślą y ciąłem pracować trzebá/ kto się do żywota błogosławionego mocno bierze. [*ad vitam beatam contententibus* *Modrz*] *ModrzBaz* 37, 85v; *GórnRozm* G3. Cf »brać się do przysięgi«.

brać się ku czemu (4): a znałchey stroni tak wiele lyvdv niebilo bo sye ony kv temv niebrały yeno ffye chcieli sprawowacz wedle rofkazania naschego. *LibLeg* 11/85v; roziełi miedzy imi niektore miáftá/ chcąc to porównać wielkie zamiełzanie/ ále niemogli/ iedno się ku walce bráli *BielKron* 202, 401; *NiemObr* 10.

brać się przeciw czemu: Districtos in Rempublicam gladios retundimus, Zábiezeliłmy gwałtowney rzeczy która się przeciw Rzeczyołpolitey brála. *Mącz* 421d.

brać się na co (24): *GliczKsiąż* K5v; *GroicPorz* f2, x2; Słyżę iż się ná to Przełozeniłtwo ieden byerze ktoremu się to niegodzi *BielKron* 194v, 141, 233v, 347, 400v; Proscripturio, Mieć wolą kogo wywołać/ ná to się wziłtko brać chcąc kogo wywołać. *Mącz* 375c; Adspiro seu asspiro metaph. [...] yełtem chciwy/ Bierzę się ná co/ ftaram się a zábiegam o co. *Mącz* 408d; Num me fefellit hosce id struere? Y zażem się omyłł że ná to czekali/ ze się ná to bráli. *Mącz* 422c, 212d, 213a, 295c, 408d, 445a (11); a iako się cífnąc do tego muśi/ áby miał/ hnet s przodku dobre mnimanie ten káždy/ kto się ná to bierze/ áby był práwym Dworzáninem. *GórnDworz* D5; *RejPos* 241 *marg*; *Oczko* 10; Czyni to niełufznie/ nas bez licá ładząc/ ponieważ te⁸⁰ dowieść/ y dokázác ná co się brał nie może. *NiemObr* 95; *KochPieś* 23. Cf *Zwroty*.

brać się w co: zá Iaropełká [...] w małżełtwo się brála/ od ktorego też dziewośłebow oczekiwała. *StryjKron* 130.

cum inf (14): iż niebył przepieczny od Wáláłkie⁸⁰ Woiewody/ który się brał woiovác Siedmigrockiey ziemie *BielKron* 316v; *Mącz* 445a, 445b; *HistRzym* 31v; A dawnoż temu miły Miłtrzu iż cie tám chcieli vkámionowác/ a wždy tám zálię isć się bierzeliż? *RejPos* 352v; *BielSat* D4; iżeś iuż nápoły w tę łodkę wfiadł/ w kthorey się bierzeliż dopłynąc do niego *RejZwierc* 176v, 135, [207]; *RejPosRozpr* b4v; *KochMarsz* 154; *BielSen* 5; *BielRozm* 30; niebierz się wm opiekać mną. *ActReg* 163.

Zwroty: praw. »brać się do przysięgi, na przysięgę« [szyk zmienny] = *domagać się dopuszczenia do przysięgi* (4): NA przyłyęgę żaden fye niema brác/ aż gdzie by innych dowodow nie sftawáło. *GroicPorz* aa, y; Káżdęgo który fię do przysięgi bierze/ ołobno Piáraz przysięgły przesłuchawa. *ModrzBaz* 85v; *GórnRozm* G3.

praw. »na świadki się brąc« = *żądać dopuszczenia świadków do przysięgi*: Gdyby kto ftáwił świadki zákłęte [...] takowemu ma być dano ná inłze świadki iełliby fię ná nie brác *UstPraw* C4v.

Szereg: »brać się, (i) sadzić [na co]« (2): *Dirigere artes suas ad voluptatem, Sciągnąc nauki fwoye ná roskolży/ To yeft ná roskolż fie brác y ładzić. Mqcz* 350b, 444c.

3. *Chwytać się czego, rozpoczynać co, przystępować do czego, przedsiębrać, trudnić się, zajmować się czym; facessere Calep* (22) :

brać się do czego (4): *RejZwierz* 53; *SkarŻyw* 543; *Facesso* – Biore fie do vczinieniá. *Prace* zadaię. *Calep* 404b; nieśmiem fię brác do vczełtnictwá pożytkow przenachwálebnieyłzego Sákrámentu tego. *LatHar* 213.

brać się ku czemu (3): *Pleban* ku łpowiedzi fię bierze *RejKup* i3; Dobrze też to pić tey ktora fye ku rodzeniu bierze. *SienLek* 110, 95.

brać się za co (11): *CzechRozm* 12; rozumy ołobne/ ktoreby ku czemu dobremu (iáko mowią) przyść mogły/ zwątpiwlży o łobie/ biorą fię zá te náuki/ z ktorychby pożytek iáki mieć mogli *ModrzBaz* 135v; Ták modlitwą y pokorą do obietnic Bołkich łobie pomagał: nie tylko im dufáiąc/ ále tefz pracą fwoię do nich przjkladáiąc: j brác fię zá šrzodki do te^o co Bog obiecał wiodáćmi. *SkarŻyw* 348, 206; pułzczám imo fię: iáko rzeczy niegodne/ zá ktorebym fię brác miał/ y kárty nimi plugáwić. *CzechEp* 72, 223, 306, 323, 372; Pięc ty *condiciy* małz w fwey przysiędze pánie Sędzia/ á ty fię iedno zá iednę bierzełz. *GórnRozm* F3v.

a. *Zajmować się kim, wstawiać się za kim, za czym, ujmować się, bronić; capessere Modrz* [za kogo, za co] (5) : *CzechRozm* 219; *Ażá* fię ták zá *Rzeczpołpolitą* biorą? [*Hoccine est capessere Rempublicam*] *ModrzBaz* 141v; *KochPs* 184; *tedym* ia krzywdy fwe wolał imo fię puścić/ nieco tylko nákrátce niektorych dotknáwlży/ niź fię zá włzytki brác. *CzechEp* 319; *PowodPr* 61.

4. *Uważać się [za kogo]* (1) :

Szereg: »brać i mieć się«: gdy kto/ biorąc y máiąc fię zá tego/ coby mowić miał łłowo Boże/ on przeciwie mowi to/ co fię iemu zda *CzechEp* 163.

5. *W funkcji strony biernej od „brać”, być brany, odejmowanym, uzyskiwanym* (23) : *BielKron* 33v; *dworney* pániey [...] s ktoreby kftałt fie brác mógł/ włzykich [!] cnot/ y obyczáiów/ s pięknością złączonych *GórnDworz* V7; *Co* od ludzi ieft/ od ludzi fię bierze: á co od Bogá/ to od Bogá wzięte być muśi. *SkarJedn* 49; *SkarŻyw* A5 *przedm.*, 257, 320; *Wielce* ważna rzecz to ieft/ co fie przed się bierze *GórnTroas* 41; *LatHar* 118; *godzi* fie áby fie tąż miárką odmierzyło iáką fie co bráło *JanNKar* B2; *Niech* fię bierze náuká z náświéłtzey Mátki *SkarKaz* 45a, 350b; *WysKaz* 40; *Aptekárze*, *bárwierze*, *inłzy* rzemiełnicy, V ktorych fię potrzeby długo ná borg brály *CiekPotr* 32.

a. *Być używanym, rozumianym, uważanym* (10) : co przez to łłowo zakon rozumieią (ktore fie łłowo w Piłmie Świętym rozmáicie bierze *CzechRozm* 83v; nie profto iáko mowione bywáią/ wyrozumiáne być máią: áni fię po proftu biorą: ále inłzym łmyłłem máią być rozumiane *CzechRozm*

263, 28; iż tá mowá mowił w Prorocech/ rozumie fię ták mowił przez Proroki. Gdyż fię ták częŝto *᾿εῦ* Greckie/ a *in* Láćinŝkie bierze/ y to/ przez/ známionuie. *CzechEp* 267, 156; *LatHar* 690 *marg.*

Zwrot: »za jedno się bierze« = *to samo* znaczy: (3): *Siquidem mos est Hebraeis ut loqui seu dicere utantur pro iubere et praecipere.* K temu/ ŝłowo á duch *vft/* częŝto fię zá iedno biorą. *CzechEp* 278, 211, 242.

Szereg: »bierze się abo rozumie się«: Czálém też Bog ich bierze fię ábo rozumie fię zá iednego Troiákiego *GrzegRóżn* H4.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (1) : *Recipio Bierzę* *lie. Mącz* 36a.

*** *Dubium; może błędnie zamiast „brać sobie”* (1) : Y ci co od nich Sákrámentá biorą/ w tym że grzechu fą/ y nic fię od nich ku pożytkowi zbáwiennemu brác nie mogą. *SkarJedn* 339.

Synonimy: **1.** *ciągnąć, gotować się, iść, jechać, kroczyć, rumować się, udawać się, wyciągać, wyruszać; a. obracać się, skłaniać się; b. pochodzić, poczynać się; c. poczynać się, przybliżać się, zbierać się; d. apelować, uciekać się; 2. chcieć, czekać, gotować się, oczekiwać, sadzić się, starać się, stroić, zabiegać; 3a. bronić; 5a. rozumieć się.*

Formacje pochodne: *dobrać się, nabrać się, obracć się, odebrać się, podebrać się, przebrać się, przybrać się, rozebrać się, ubrać się, webrać się, wezbrać się, wybrać się, zebrać się; dobierać się, nabierać się, nazbierać się, obierać się, przebierać się, przybierać się, rozbierać się, ubierać się, wybierać się, wzbierać się, zbierać się, zubierać się.*

Cf **BIORĄCY SIĘ, BRANIE SIĘ, WZIAĆ SIĘ**